

Ilmiö: Ilmastonmuutos

Kirja: Waris, Helena: *Linnunsitoja*. Otava, 2017.

Tehtävän kesto: 75 min

Lyhyt kuvaus kirjasta: Linnunsitoja on kertomus dystooppisesta lähitulevaisuudesta, jossa Koneet hallitsevat maailmaa ja vain piilossa tai yhteiskunnan ulkopuolella voi olla vapaa. Nuori Zemi ajautuu Koneita vastaan taistelevan vastarintaliikkeen mukaan syrjäiselle majakkasaarelle, jossa heidän selviytymisensä on lintujen varassa.

Tulevaisuus ilmastonmuutoksen jälkeen

Opiskelijat ovat lukeneet kirjan ennen oppitunnin alkua. Tunnin alussa voidaan nopeasti kerrata yhdessä, mitä kirjassa tapahtui. Opettaja voi johdatella opiskelijoita esimerkiksi seuraavien kysymysten avulla ja valmistaa heitä tehtäviä varten:

- Pitivätkö opiskelijat kirjasta? Miksi tai miksi eivät?
- Kuka on *Linnunsitojan* päähenkilö, ja millainen hän on?
- Minkälaisia ajatuksia kirja herätti?

A) Itsenäinen pohdiskelutehtävä

Kirjan luvussa 6 Thom mainitsee, että Kuiluihin siirtymisen syyt liittyivät sekä ilmastoon että politiikkaan, mutta tarkkaa tapahtumien kulkua ei kerrota. Kirjoita ylös lyhyesti huomioita ja ajatuksia seuraavista kysymyksistä.

1. Pohdi, miten kirjan kuvaamaan yhteiskunnalliseen tilanteeseen on voitu päätyä.
 - Miten Koneet pääsivät valtaan?
 - Miksi ihmiset joutuivat muuttamaan Kuiluihin?
 - Millainen poliittinen tilanne johti tähän?
2. Päätele kirjan ja edellisen kohdan pohdintojesi avulla, millaisia seurauksia ilmastonmuutoksella voisi olla meidän yhteiskunnassamme.

B) Ryhmäkeskustelutehtävä

Muodostakaa 3 - 5 hengen ryhmät ja pohtikaa yhdessä alla olevia kysymyksiä. Kirjoittakaa ylös yhteisiä ajatuksianne ja valmistautukaa käymään niitä muiden kanssa läpi.

1. Miettikää, mitkä tapahtumat kirjassa ovat käännekohtia, joiden seurauksena henkilöt muuttuvat ja kehittyvät.

- Miksi Zemin suhtautuminen veljeensä ja Thomiin muuttuu kirjan aikana?
- Miksi Zemin suhtautuminen majakkasaaren lintuihin muuttuu kirjan aikana?

2. Pohtikaa, mitä haasteita uuteen asuinpaikkaan ja uusien ihmisten keskelle muuttamiseen liittyy, ja mitkä asiat vaikuttavat kotoutumiseen. Miten tämä näkyy sekä kirjassa että nykymaailman yhteiskunnallisessa tilanteessa?

- Mitkä asiat saarella Zemi koki aluksi epämiellyttäviksi?
- Minkä tapahtumien tai huomioiden ansiosta hän alkoi pitää majakasta ja sen asukkaista?
- Mitä yhtymäkohtia Zemin tilanteella voisi olla nykypäivän maahanmuuttajiin ja pakolaisiin?

3. Miettikää lintujen merkitystä esimerkiksi teeman, juonen tai symboliikan kannalta.

- Mihin kirjan henkilöt tarvitsevat lintuja?
- Millaisena symbolina linnut yleisesti nähdään?

C) Kirjoitustehtävä

Kirjoittakaa yksin tai pareittain lyhyt dialogi Zemin ja Jesberin välille tilanteessa, jossa he tapaisivat ensimmäistä kertaa kirjan tapahtumien jälkeen. Keksikää myös, miten ja milloin jälleennäkeminen on tapahtunut. Voitte halutessanne esittää dialogin pareittain luokassa.

Ohjeita:

- Kirjoita alkuun lyhyt kuvaus tilanteesta, jossa Zemi ja Jesber tapaavat.
- Millä tavalla hahmot käyttäytyvät tilanteessa? Esimerkiksi aggressiivisesti, rauhallisesti, kiusaantuneesti jne.
- Millaiseen ratkaisuun vuoropuhelussa päädytään?
- Millä tavalla keskustelutilanne päättyy?

Lisätehtävä

Pohtikaa yksin, pareittain tai pienissä ryhmissä tunnilla käsittelemienne teemojen ja muiden huomioiden pohjalta Linnunsitojan yhteyksiä muuhun dystooppiseen mediaan. Voitte käyttää esimerkkinä vaikka kirjoja, elokuvia tai pelejä. Mitä yhteisiä teemoja löydätte ja mikä dystooppisessa fiktiossa kiehtoo?

Laatijat: Äidinkielen ja kirjallisuuden opetusharjoittelijat, OKL, Turun yliopisto

